

Siyasi İstikrar İndeksi (Sİİ) Saygıdeğer Kullanıcılarımıza

Milli Karakter, Milli Format, KKTC'ye Cumhurbaşkanlığı Binası

Milli karakter, milli politik bilinçle, aynı zamanda, milli örgütlenme, kurumlaşma ve teknikleşmeyle etkileşimdedir. Bu etkileşim, zaman zaman, açıktan, gürül gürül denebilecek işleyiştir. Zaman zamansa, dolaylı, çekinik, seyrek hatta kaçak işleyiştir. Aynı etkileşim, bazen tam tayin edicidir. Bazense madun, milli karakterin kendisi, coğrafya, ortam ve devinimin pasif izleyicisidir.

Milli karakter, milli kültürün güçlü/yükselişte olduğu dönemde değer esaslı, yalınlaşma, dinginleşme (asudelik), derinleşme denebilecek formattadır. Milli karakter, milli kültürün zayıf/düşüşte olduğu dönemlerde değerlerden uzaklaşma, karmaşıklaşma, tutarsızlaşma, yüzeyselleşme denebilecek formattadır.

KKTC, 47 yıldır, devlet olmakla olmamak arasında gidip gelen, **salıncak politik öznedendi**. Türkiye, ilk-evrede, bağımsız devlet olarak KKTC'nin kurulmasına ön-ayak olmuş, rahmetli Denктаş daima bu yaklaşımdaydı. Rahmetli M. Soysal mükemmel denebilecek Anayasa tasarlamış, hayata geçirilmişti.

2004'te Türkiye, adanın iki devletli yapısını tavsatıcı, GKRY'nin adayı AB şemsiyesi altında tayin edici hale getirmesinin yolunu açmıştı. GKRY istediğini aldı, yapılan halkoylamaları DEVLET olarak GKRY'nin önünü açtı. AB üyeliği alan, bağımsız antlaşmalar imzalayabilen eşige atlayan GKRY, 1959-60 düzenini aşarak **aynı yıl** Ürdün, Mısır, İsrail enerji ve deniz saha antlaşmalarını süratle imzaladı.

Bu dört bağımsız devlet enerji anlaşmaları, Türkiye'nin Doğu Akdeniz tezlerini reddetmekten başka, 2020 sonuna dek İsrail'in cebine 186 milyar USD koydu. GKRY 2019'da, ABD'nin Doğu Akdeniz Güvenlik ve Enerji Ortaklığı Yasasını Kongre'den geçirmesiyle, hem silah/askerî yaptırımlardan sıyrıldı hem de ABD'ye sahada askerî ortak haline geldi.

Türkiye, ilk-evre politikasını değiştirmese Denктаş tezlerini sürdürse, sadece GKRY'yi, *veto yetkili* AB üyesi yaptırmayacak hem de Doğu Akdeniz enerji denklemini kendi aleyhine çattırmayacaktı. Ki sermayedar İsrail'in ABD'nin örtük, Fransa-İtalya'nın açgözlü tayin ediciliğinde enerji anlaşmaları, Mısır-Suud-BAE eklemli İbrahimî anlaşmaların zeminini teşkil ettirmiştir. İsrail'in bölgesel etkileşiminin her yönde pozitif hale gelmesinin, ABD'nin Orta Doğu politikasında Türkiye'ye sırt dönmesinde ederi ortadadır.

Kıbrıs-2004, Türk dış politikasının pek dar gömlekte yanlış iliklenen filkulağı kadar büyük düğmesiydi. Olan oldu. An'a takılı kalmak, herhangi devlet için olduğu gibi TC için de intihardı. 2016'dan itibaren TC devleti, operatif devlet uygulamalarından çıkışa, kaideli devlete, düzenli ordu esaslı, devletten devlete anlaşmalarla hareket etmeye (ASTANA) yöneldi.

Semeresini de gördü; El-Bab, Cerablus, Afrin'i, Fırat doğu hattını kontrol etti. Libya'da askerî mevzii edindi. 40 senedir PKK ile mücadelenin en esaslı parametresini değiştirdi; Kuzey Irak'ta kalıcı üslendi, tampon bölge teşkil ettirdi. Rusya, Dağlık Karabağ'ın Bakü eline geçmesini kabullendi. Ekim.2019'da ve Eylül.2020'de ikaz ettik; ABD ne olan yitimlerimizi geri aldirtmak ne de yeni mevzii edinimlerimizi istemekteydi.

Haziran.2020'de *Libya'da Askerî Rasyonalite*, Eylül.2020'de *Doğu Akdeniz'de Rasyonalite* gereği KKTC'de sağlam durulmalı, ikaz ettik.

Daha önce 2018’de *Maraş’ı açın*, mülkiyeti kalsın haklarını menkulleştirin, likidite edin diye tavsiyede bulunduk. İsrail GKRY’de askerî üslenme halindeydi. İngiltere hareketli, tekin değildi. ABD açıkça deşifre etmişti; “Kıbrıs’tayım, sahadayım, askerî formattayım ve TC tezlerini reddetmekteyim”. “Tümnden”. Durum netti.

Şimdi TC, KKTC’de cumhurbaşkanlık binası inşa edecek: 2020 sonlarında Başkan Erdoğan, M. Akıncı kriz ve belasını atlattıktan sonra, E. Tatar’a tavsiyede bulunmuş, hemen kabul edilmiştir. Pandemi nedeniyle gecikilmiştir. KKTC kendi imkânıyla bina yapamaz mı? Yapar. Neden yapmaz? Çünkü binanın inşası iki devletli çözüm ve GKRY ile birliktelikten kopuş konusunda politik simgedendir. Mevcut cumhurbaşkanlık binası zamanının İngiliz idaresinin Lefkoşa valilik binasıdır. Salt bu dahi yeni bina yapımı için ciddi vesiledendir.

Çalışmada üstünde durulmak istenen, Türk kamuoyunda, KKTC’ye yapılmak istenen cumhurbaşkanlık bina inşasına gösterilen tepkime son derece dikkat çekicidir. Türk kamuoyu, ne bu çalışmada nakledilen arka planı ne de aciliyet kazanan politik düzeltmeyi, bunun

maddileşmesi olarak KKTC'ye cumhurbaşkanlık bina inşa gerek ve ederini anlamamış, anlamayı da reddetmiştir.

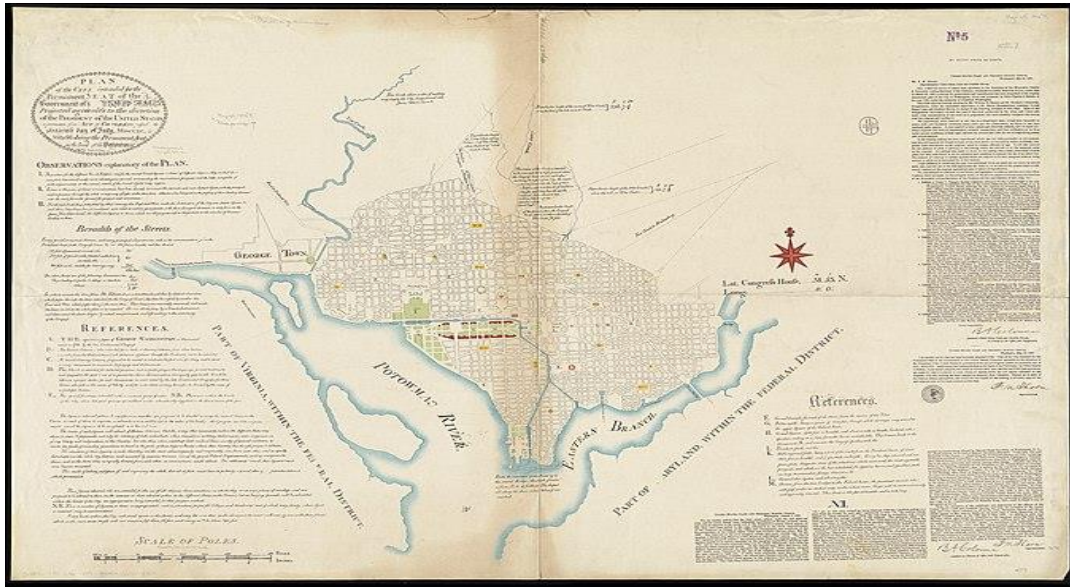
Denebilir ki Başkan Erdoğan ve iletişim ofisi, izlenen politikayı, arka plan ve cari evresini, bunun gereği olarak bina inşasını izah neden etmemiştir? Çünkü o zaman 2004'ten beri izlenen Kıbrıs politikasının bütünlük ve tutarlığı, hata ve düzeltmeleri izlenebilir ve değerlendirilebilir kılınacaktı. Yapılmadı. Yine de, Türk milleti, derin ferasetiyle durumu kavrayabilmiş olmalıydı! Olmamıştır.

Erdoğan-Bahçeli yan yana gelmiş, KKTC'de, bina inşası açıklanmışsa olumsuzdur! Oysa Bahçeli; KKTC'de A. Türkeş fiziki ve manevi mirasının devamcısı, güçlü bağların taşıyıcısıdır. Yeni bina inşasını *israf, gösteriş, sair bağlama oturtmak*, tek kelimeyle, nesnel politik gerçekliği ret, politik düzeltmeyi sabote etmektir. KKTC'de cumhurbaşkanlık bina inşa gereği, *müjde* olarak sunulmamalıydı. TC'nin KKTC'nin devlet olarak özneleşmesine dair süreci ivmelendirme, maddiyat ve simgeselleştirme şeklinde işleyişe geçtiği net politik mesaj olarak verilmeliydi.

ABD'nin giderek sertleşen Kıbrıs baskısı, AB-U. V. D. Leyen sert KKTC ikazları, BMGK Maraş açıklamaları reddedilmekten başka, bu ret, cumhurbaşkanlık bina inşasıyla birleştirilmeliydi. Ki böyledir. Fransa ve BAE'nin Başkan Erdoğan KKTC'deyken aynı hatta hava tatbikatları keza, ciddi kaldıraç/vesiledendi. Başkan Erdoğan ekibinin bir diğer hatası, önceki ay KKTC'ye 500 milyon USD'lik hibe-yardımanın kamuoyunda göz ardı edilmesine yol açılmasıdır.

KKTC-cumhurbaşkanlık bina inşası vesilesiyle nakledilen manzara, aslında, Türkiye'de, dış/iç politik arlaşma hallerinde etkileşimin düzgün yönetilemediğine misaldendir.

Hemen aşağıda ABD-G. Washington'un özel mimar olarak P. L'Enfant'a çizdirttiği başkent planı nakledilmiştir. Fransız kökenli ABD'li L'Enfant, hem askerî mühendis, hem de gaziydi. Kurucu baba A. Hamilton'un da arkadaşıydı. ABD, devlet olarak kurulurken savaşmış, askerî mühendislik ve ressamlık yapmış, devlet ve idare binaları için mobilya, gaziler için madalya, hazine için madeni para tasarlamıştır.

L'Enfant, Hamilton ve Washington, ABD Anayasası'na konulan özel hükümlerle, Potomac ve Anacostia nehirleri kıyısında 10 mil karelik alanda, Federal Yönetim Merkezi şeklinde başkent (İkamet Yasası) planladılar ve o plan hâlâ yürürlükte. Bugün Washington'un başkent olarak işleyişi, ABD'nin daha devlet kurulurken, milli karakter, milli politik bilinç, milli örgütlenme, kurumlaşma ve teknikleşmeyle etkileşiminin maddileşmesidir.

Washington'un zamanında L'Enfant ile yaptığı neyse şimdi Erdoğan'ın Tatar ile yaptığı aynıdır. **KKTC cumhurbaşkanlık bina inşası, güçlü olduğu kadar işlevsel politik mesaj ve tedbirdendir. Yabancılar olduğu kadar, salıncak politik özne olmayı kabullenen Kıbrıs Türklerini pozitif manada konsolide ettiricidir.** Bina inşa vesilesiyle yapılması gereken, politik kararlılık ve mesaj düzenimizin açık ve net hale

getirilerek Türk kamuoyunu, savrulduğu absürtlükten çıkartmaktır. Açıklık, netlik ve kararlılıkla, koskoca İngiliz-Fransız imparatorlukları karşısında ABD kurulabildi. Gizlice, Amerikan halkıyla örtük mesajlaşma düzeniyle değil.

KKTC'nin özne devlet olarak varlığını sürdürmesi, önemli tarihî dönemeçtedir. Bu dönemeç, Türk kamuoyundaki mevcut tepkimelerle daha zahmetli hale gelir. Genel olarak iktidara tepkimeleri haklı/yerinde görmek ayrıdır. Bu tür milli meseleleri basit/günlük politik meselelerden ayırlama yeteneğinden yoksun milletlerin her şeyi meze haline getire getire bir gün kendilerinin meze haline gelecekleri açıktır. KKTC'de zamanında M. A. Talat, şimdilerde M. Akıncı'nın yol açtığı hasar neyse, milli karakterinden uzaklaşan Türk kamuoyunun yol açacakları da aynıdır.

Milli meselelerde milli karakter, milli formatta kalmalıdır. Kalamamaktaysa, tutulmalıdır. Bunun için herhangi zora gerek yok, açıklık ve netlik yeterlidir.

Saygılarımızla,

S Bilişim Danışmanlık

“Bu raporun barındırdığı ya da dayandığı bilgiler yazarlarının doğru ve güvenilir olduğuna inandığı kaynaklardan alınmış ve akademik denetime tabi tutulmuştur. Bununla birlikte üçüncü şahıslardan alınan hiçbir bilginin doğruluğu ve tamlığı bağımsız olarak onaylanmamış buna dair bir garanti verilmemiştir. Rapordaki ifadeler geleceğe dair güncel beklentiler temin edebilir ve doğrudan güncel veya tarihi bir gerçeğe ilişkin olmayan herhangi bir beyan içerebilir. İşbu ifadeler bilinen / bilinmeyen riskler, tereddüt ve kapsamlı olarak belirtilmemiş başka faktörler içerebilir. Bu rapora katkıda bulunanlar sürekli değişen bir çevrede faaliyet gösterdiğinden devamlı yeni risklerin ortaya çıkması doğaldır. Okuyucu bu ifadelere aşırı bir güven sergileyerek yatırım ya da ticari bir işlem yapmaması için uyarılmaktadır. Raporun hazırlanmasına katkıda bulunanlar yeni bir bilginin doğuracağı sonucu müteakiben hiçbir ifade üzerinde halka açık bir güncelleme yapma zorunluluğu taşımaz. Raporu yazarlar bu bilgilerin kullanımına bağlı doğacak hiçbir zarar yahut kayıptan hiçbir şekilde sorumlu tutulamazlar.” Tüm hakları saklıdır. Bu raporun hiçbir parçası fotokopi, kayıt, bilgi depolama ve yeniden kullanımı mümkün kılacak araç / sistem dâhil olmak üzere alınıp yapılamaz, yeniden yayınlanamaz.